

hw J-37

SOCIOLOGIE ROMÂNESCĂ

DIRECTOR: D. GUSTI

ANUL III, Nr. 1-3

IANUARIE - MARTIE 1938

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU 1938

267-7774

Anul 1938 îi convinge, și pe cei ce nu voiau să creadă, că lumea intră într'o epocă nouă. Trăsăturile ei se deslușesc tot mai bine.

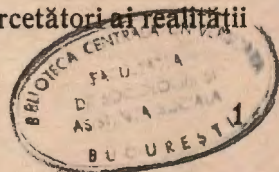
Anii de stabilitate de după războiu au trecut. Nu mai e necontestată autoritatea niciuna din marile puteri. Măsurătoarea nouă de forțe a unui nou războiu se apropie. Orice națiune trebuie să fie iar gata oricând la orice, dacă i-e dragă neatârarea. Nu mai pot fi lăsate pe seama evoluției lente nici organizarea națiunii, nici raporturile ei cu celelalte state. Împrejurările impun o dinamizare și a politicii interne și a politicii externe. Trebuie înlăturate cât mai degrabă toate pricinile de slăbiciune ale națiunii și potențate cât mai degrabă toate calitățile ei. Trebuie folosite toate prilejurile de consolidare a situației în lume a statului propriu, pe care le oferă politica celorlalte națiuni, prevenite toate primejdiile ce decurg din`ea.

Stilul nou de guvernare ce apare pretutindeni e de o energie și de o perspicacitate necunoscută până acum. Conducătorii națiunilor se servesc de un întreg stat-major de cercetători, care inventariază situația națiunii proprii și urmăresc la zi schimbările ce se întâmplă în statele străine, care pot avea vreo influență asupra situației ei în lume. Pornind de la informația culeasă de acest enorm sensoriu, alcătuit din zeci de institute de cercetare și de oficii de studiu, oamenii de stat mari ai zilelor noastre întocmesc planurile lor quadriennale și cincinale de administrație și susțin jocul de șah îndrăzneț al politicii lor externe.

Intrăm într'o vreme în care acțiunea de conducere a națiunilor e neasemuit amplificată prin științele sociale. Constituite în epoca de prefaceri de după revoluția franceză, ele au devenit de primă necesitate de abia acum, când rânduiala vieții naționale e iar în prefacere. Atenția părăsește științele dogmatice, ce comentează reglementările date vieții națiunilor: dreptul public și dreptul internațional, și se ațintește asupra realității în prefacere, pe care știu s'o lămurească cercetătorii formați de științele sociale. Ei pot arăta nevoile ce se cer ținute în seamă în administrația totală a națiunii și pot stabili potențialul statelor străine, în funcțiune de care trebuie orientată politica ei externă.

Celor ce au în viața națiunii funcțiunea de a face știință socială le revine o întreită misiune: să înlesnească, prin cercetări, **guvernarea națiunii**; să ajute prin publicații formarea **conștiinței de sine a națiunii**, în sfârșit, să crească **tineri** capabili să continue opera de cercetare a realității naționale.

Iată chipul în care ne vom îndeplini noi misiunea noastră de cercetători ai realității românești, anul acesta.

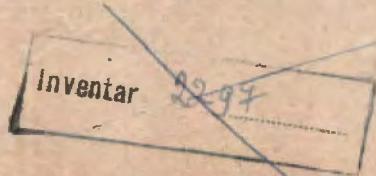
I. Vom contribui la înzestrarea națiunii noastre cu statul-major de institute de cercetare, de care are nevoie, prin organizarea temeinică a Oficiului de Studii al Fundației Culturale Regale „Principele Carol” și reorganizarea Institutului Social Român. Întâiu va studia situația satelor românești și a țăranilor așezați în orașe ca muncitori, spre a documenta acțiunea de organizare a vieții sătești, pe care o duce Fundația Culturală Regală „Principele Carol”. Institutul Social Român, în schimb, vrem să-l organizăm în așa fel încât să devie centrul de coordonare al cercetărilor întreprinse de diferite Institute speciale: demografice, economice, agronomice, zootehnice etc. Existența unui Institut de Stat, a cărui prezidiu să alcătuiască planuri anuale și pe lungă durată de problemele ce urmează a fi cercetate de Institute și de cercetători individuali, de vreme ce lămurirea lor urgentă reprezintă o necesitate de stat, e de mult resimțită. Institutul ar urma să cuprindă și câteva secții consacrate unor probleme pentru a căror cercetare nu există până acum institute în România: una consacrată studiului structurii sociale a populației României, alta Românilor de peste hotare, alta minorităților, alta studiului puterilor mari și a statelor vecine (de geopolitică). Prin consolidarea Institutelor Sociale regionale existente, atât de strălucit confirmate prin lucrările însemnate pe care le-au dus la bun sfârșit în condițiuni vitrege, — prin crearea altora, în provinciile în care nu au luat ființă astfel de Institute până acum, și prin folosirea completă a posibilităților de cercetare de care dispun Echipele Regale, Institutul Social al țării va fi înzestrat cu organele necesare pentru cercetările pe tot întinsul țării, pe care urmează să și le asume. Suntem siguri, că în orașele și satele țării se vor găsi numeroși oameni de bine preocupați de reorganizarea națiunii, care socotind ca și noi, necesară acțiunea unui astfel de Institut, să fie gata a se asocia lucrărilor lui. Pe ei îi invităm să ne comunice problemele localității sau a ținutului, în care trăesc, și lor ne vom adresa cu chestionarele, pe care le pregătim.

Întâia lucrare de mari dimensiuni, de care au acum neapărată nevoie conducătorii țării, este întocmirea unei *Hărți sociologice a României*, în care să fie consemnate starea fiecărui ținut: desimea populației, mijloacele de traiu, sănătatea, instrucția, problemele speciale. Un astfel de atlas e condiția nelipsită a acelei *administrații diferențiate*, despre care s'a mai vorbit în „Sociologie Românească”, și care singură poate aduce la egală înflorire toate ținuturile țării. În fața hărților lui măsurile speciale, pe care le cere fiecare ținut, pentru a ajunge la bunăstare, se vor desprinde cu ușurință. Experiența cercetărilor întreprinse de Seminarul de Sociologie dela București, de Secția Sociologică a Institutului Social Român și de Echipele Regale — și colaborarea, de care suntem siguri, a Institutului nostru Central Statistic, ne îngăduie să socotim realizabilă în destul de scurtă vreme această întreprindere.

II. Pentru a asigura condiții bune de formarea elementelor destinate să lucreze în statul-major de cercetători al conducerii de stat, vom milita cu toată hotărârea, printr'o serie de scrieri și de comunicări pentru întemeierea în *România a unei Facultăți de Științe Sociale*, plan vechiu ¹⁾, a cărui realizare a devenit o necesitate imperioasă în împrejurările actuale, ce reclamă un întreg aparat de cercetători, în stare să studieze pentru conducătorii statului toate problemele interne și externe ale vieții naționale.

Spre a deveni capabil să lămurești o problemă ridicată de viața națiunii, e nevoie să cunoști nu numai economia politică sau numai dreptul, statistica, sau numai știința populației, ori numai sociologia. E nevoie să cunoști noțiunile fiecăreia din aceste științe, căci nicio problemă concretă nu e numai economică, ci tot odată și socială și sanitară, culturală, și politică. Utile sunt pentru conducătorul Statului numai analizele, ce arată toate implicațiile și toate consecințele. Nu-i folosesc studiile, care privesc numai din punct de vedere economic o problemă, de pildă, pe cea a țăranilor ce rămân în oraș ca muncitori

¹⁾ L-am înfățișat în Cuvântul înainte la *Sociologia Militans*, după ce îl anunțasem încă în 1919 în studiul apărut în fruntea întâiului număr al „Arhivei pentru Știința și Reforma socială”.

în industrie, fără a ține în seamă aspectul biologic, social, politic al problemei. Sunt chiar primejdioase, pentru că sugerează măsuri în perspectivă exclusiv economică, ce pot trece vederea sau chiar primejdui sănătatea unei părți a neamului, integrarea ei în națiune și pacea socială a întregii națiuni.

Scolile noastre superioare nu formează elemente, care să stăpânească egal toate științele sociale. Acestea sunt risipite la diferite Facultăți. Sociologie și Geografie politică se predă numai studenților în Filosofie și Litere; Economia Politică numai studenților în Drept; Economie Politică și Statistică numai studenților în Drept, dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale și dela Politehnică; Știința Populației nu se predă nicăieri. Cel ce vrea să învețe toate științele sociale trebuie să urmeze în România cel puțin trei Facultăți. Așa, rarii Români, capabili azi să cerceteze un fapt social complex, sunt autodidacți, stimulați prin munci colective, cum au fost cercetările monografice ale Institutului Social Român, unde colaboraseră cu specialiști în fiecare din aceste științe.

Remediul la starea de azi nu poate fi decât crearea prin concentrarea catedrelor de științe sociale, a unei Facultăți noi la Universitate, care să dea o educație integrală în științele sociale. Facultatea aceasta de Științe Sociale, căreia i-a venit vremea, vrem s'o înfăptuim.

III. *Informarea păturii de sus românești asupra structurii actuale a națiunii noastre și a împrejurărilor în care trăește, așa încât să poată înțelege mai bine motivele ce determină măsurile pe care le cere buna conducere a Statului Românesc, o vom întreprinde și pe mai departe în această revistă.*

Cetitorii „Sociologiei Românești“ cunosc străduința noastră de a face această publicație periodică corespunzătoare misiunii ei însemnate, de a fi izvor de informație asupra națiunii noastre și a subunităților ei, în toată complexitatea lor.

Sumarele celor doi ani încheiați ai revistei arată măsura în care am putut înfăptui intenția de a da tabloul științific al națiunii românești de azi, ce decurge din convingerea că toate colectivitățile omenești trebuiesc privite integral în toată complexitatea pe care o au în viață, care reprezintă ideea conducătoare a sistemului nostru de sociologie. Am prezentat în anii de apariție încheiați ai „Sociologiei Românești“, o frescă largă a împrejurărilor complexe și am sugerat problemele numeroase pe care le ridică satele noastre și țărănimea românească. Vom începe de acum încolo să înfățișăm orașele noastre și vom continua să urmărim starea Românilor de peste hotare și a grupurilor de populație de alt neam de pe teritoriul țării noastre și să promovăm cunoașterea străinătății și a deosebi stării statelor în mijlocul cărora trăim.

Cum „Sociologie Românească“ este și un organ menit să facă legătură între cei preocupati de studiul realității românești, ea va continua să aducă studii de teoria generală a științelor sociale și de sociologie teoretică, recenzii și informații bibliografice. Transformarea „Arhivei pentru Știința și Reforma Socială“ în publicație redactată în limba franceză, pentru oamenii de știință din străinătate, impune chiar o sporire a cuprinsului ei de acest gen.

Începem anul al treilea al „Sociologiei Românești“ cu două inovații, menite să-i îmbogățească cuprinsul și să-i lărgască raza de răspândire.

I. Cu începutul acestui an revista, care a publicat și până acum, pe lângă lucrările provenite din munca Secției Sociologice a Institutului Social Român și a Seminarului de Sociologie, cercetări organizate de Oficiul de Studii al Fundației Culturale Regale „Principalele Carol“, devine organ și al acestei Instituții. Ca atare, ea va putea beneficia în mai mare măsură de cercetările întreprinse, de acest Oficiu de Studii, prin zecile de Echipe Studențești ce lucrează în ținuturile deosebite ale țării. Așa rezultatele unora din anchetele, ce urmează a fi întreprinse de fiecare din Echipe, vor fi puse la îndemâna cetitorilor revistei alături de rezultatele preliminariei ale cercetărilor în vederea întocmirii Hărții sociologice a României.

2 Organizăm un corp de corespondenți ai „Sociologiei Românești“ în orașele și satele țării. Li invităm pe toți cei ce apreciază efortul nostru de cunoaștere a țării, a cărui expresie este și această revistă și îl socotesc, împreună cu noi, cerut de împrejurările politice ale vremii, să se intereseze de răspândirea ei. Vom intra în legătură cu acești prieteni de îndată ce ne vor comunica această intenție a lor.

Indeplinind acest plan de acțiune socotim să servim nu numai națiunea noastră ci și știința căreia ne-am consacrat. Sociologii de pretutindeni ar trebui să socotească că misiunea lor nu e numai teoria ci și folosirea acesteia pentru lămurirea împrejurărilor vieții naționale. Faptul că al XIV-lea *Congres Internațional de Sociologie* se va ține la București în toamna anului viitor, ne bucură tocmai pentru că arată că această convingere a noastră e pe cale să câștige tot mai mulți aderenți.

D. GUSTI

SUGESTII PENTRU ORGANIZAREA UNEI FACULTĂȚI DE ȘTIINȚE SOCIALE DE TIP AMERICAN ÎN ROMÂNIA

Toate manifestările vieții, atât cele fizice cât și cele intelectuale, sunt supuse evoluției. Instituțiunile sociale pe care „organicismul“ lui Spencer le-a considerat ca adevărate entități vitale, cu o viață organică proprie, au și ele evoluția lor naturală, perioada lor de formațiune, de dezvoltare, de apogeu și de descreștere, preschimbându-și veșnic cadrele și funcțiunile pentru a face față cerințelor vieții. Astfel concepute, apariția sau dispariția lor din societate, corespunde cu anumite faze ale vieții colective și existența lor trebuie văzută în raporturile ei cu cerințele evoluției sociale.

Dacă considerăm de pildă Facultățile de Științe Sociale din Statele Unite, înființarea lor — chiar sub forma lor embrionară de catedre de economie politică, de sociologie, de psihologie socială sau de filosofie a Statului — corespunde cu o fază interesantă a vieții naționale americane, adică: cu sfârșitul perioadei de expansiune de la Middle West spre Far West și cu necesitatea de a așeza civilizația americană pe temelii durabile, corespunzând cu politica nouă a Statului federal care renunță la cucerirea spațiului pentru a adânci opera omului pe terenul cucerit.

Apariția sociologiei în aceeași perioadă ca o știință menită să descopere realitatea socială, pentru a determina participarea omului la evoluția socială, aduce un aport incontestabil disciplinei civice, îndrumătoare a progresului social, căci pentru mentalitatea anglo-saxonă voința dirijată trebuie să cucerească natura și s'o supună cerințelor vieții individuale și colective.

Ideea oportunității și a utilității Facultăților de științe sociale, s'a răspândit cu încetul, după regulile transmiterii unui nou fenomen cultural dela focarul de emisiune, centrul inovației, spre periferia ariei de dispersiune¹). Centrul de radiere pentru introducerea sociologiei în învățământul superior, fiind New-York-ul, undele imitației s'au

¹ Boas, F.: „*Anthropology and Modern Life*“, (rev. edit. 1932). Kroeber, A. L. and Waterman: „*Source Book in Anthropology*“, și Wissler Clark: „*Man and Culture*“ (1922) și „*Social Anthropology*“ (1929).